

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

26. An Advocatus possit sequi opinionem Antonii Cujacii, & similium
Iurisconsultorum? Ex p. 2. tract. 13. res. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

Et hæc omnia docet Pater Lugo ubi supra q. 9. n. 76. Et idem Præpositus in p. 2. q. 1. §. 1. 6. dub. 5. §. 1. sic ait: si consilium petatur in ordine ad forum externum, seu contentiosum, Aduocatus non potest dare consilium iuxta sententiam minus receptam; nisi saltem id ipsum declaret; quia alioquin clienti erit causa multorum damnorum, & expensarum cum tali casu valde imprudenter se gerat. Adde, quod non iudicetur probabile, quod Aduocatus in hoc casu possit dare tale consilium ex quo alteri aperte prævideantur graua damna sequutura, cum Iudices cognoscantur communitè sequi contrarium, viderique hoc casu reticens sententias probabiliores teneri ad restitutionem damni, quod cliens per tale consilium incurreret. Interim cum præfata cautione, & monendo de dubio cause, potest Aduocatus suscipere causam dubiam, & quamcumque probabilem; quia Aduocatus non profert sententiam, nec cogit Iudicem profert, sed solum proponit quæ Ius clientis possunt confirmare. Ita ille.

10. Et tandem non deseram hic apponere verba Ioann. Henrici. in Compen. Cas. Moral. c. 1. §. 3. n. 19. sic asserens: Quando est Abogado sabe que la iusticia de su parte es prouable, y que la iusticia de la parte contraria es mas prouable, no puede defender su parte con buena conciencia, sino es auisando à su parte como tiene mayor prouabilidad la parte contraria; y este es el punto de mayor importancia de todos los que practican los juristas: y si Christianamente se mirasse, no abria tantos pleitos, y escandalos en la Republica, ni tanto estrago en las conciencias. Sic Henricus, cui etiam adde nouissimè doctissimum Quiedo in p. 2. D. Thomæ tract. 5. contr. 3. punct. 10. n. 110.

RESOL. XXVI.

An Aduocatus possit sequi opinionem Antonij Cusaci & similitum Iurisconsultorum? Ex p. 2. tr. 13. Ref. 5.

§. 1. Hanc questionem tractauit Sancius in suis practiis disputationibus, & quia Codex rarus est, ponam per extensum eius verba: Animaduertendum (ait) plures Iurisconsultorum non aulos in praxi sectari opiniones Duareni, Cusaci, Donelli, Antonij Fabri, & aliorum, appellantesque illas opiniones solum theoreticas, & non practicas, tantumque ad scholarum ludum proficuas: nequaquam tamen ad in praxi iudicandum. In quo sanè decipiuntur. Nam imperceptibile est aliquam opinionem esse speculatiuè probabilem, & in praxi tutò amplexari non posse, cum probabilitas practica à speculatiua probabilitate oriatur: ab eaque solum differat, tanquam effectus à sua causa. Id enim quod quis opere exequitur iuste, vel iniuste, ab eo nascitur, quod scilicet speculatiue iudicauit posse agi licitè, vel illicitè, cum cognitio speculatiua dirigat voluntatem ad opus. Vnde in praxi tutò amplexari poterit Aduocatus talium Doctorum opiniones, imò fortè melius, quam aliorum, non ad eò theoreticè sapiendum. Nam illi, qui theoreticè rem plenius examinant, & fundamenta discutunt, melius quoque regulam ad operandum demonstrabunt. Aliàs nihil proderet aliquid, rem sanius percipere, nisi in ordine ad operandum certiore regulam constitueret. Nec oberit, quin horum Doctorum sententia sectari queat, quod magis communiter Iurisperiti illorum mentem non amplectentur, nec iudices iuxta talium opinionem sententias pronuntiant: id enim necessitatem non inducit aliis, quod videlicet contra theoreticorum doctrinam teneantur quoque iudicare, & quia præsumendum sit plures iudicum & Iurisperitorum contra talium theoreticorum sententias iudicantium id agere, quia ex proposito

eorum Doctorum doctrinam non discuffere, sed vnus alterius vestigia, tanquam greges, sequitur. Hæc Sancius disp. 64. n. 63. quæ valde sunt notanda; quia multum quotidiana, & in aliis libris minimè obuia.

RESOL. XXVII.

An Medicus si iuxta regulas medicina non haberet medicamentum certum, possit sequi opinionem minus probabilem circa aliquam medicamentum, relicta probabiliori?

Sup. hoc in Ref. seq.

Et quid, si habeat medicamentum certum? Ex p. 2. tr. 13. Ref. 7.

Sup. hoc cursum in Ref. nor. præterea. §. vi. inter medium & finem, vers. peccat Medicus.

§. 1. Non posse sine labe peccati mortalis, respondet Portellus in Addit. ad dubia Regularia, ver. opinio eligenda, n. 10. ubi citat Sotum, & Suarez, quibus ego addo Villalobos in sum. 10. tr. 1. diff. 1. n. 6. Valsq. in p. 2. tom. 1. diff. 64. c. 4. in fine. Bonac. de legib. disp. 2. q. 4. punct. 4. n. 22. Becan. in sum. tom. 1. tr. 1. c. 4. q. 9. n. 13. & Sanchez in sum. tom. 1. lib. 1. c. 9. n. 41. Ratio est, quia faceret contra debitam charitatem, proximo indigenti exhibendam; quæ petit, vt certiori modo, quo possumus, ei subueniamus.

2. Non desunt tamen DD. qui in hoc casu asserunt, posse Medicum vti opinione probabili. Et ita docet apud Sanchi, ubi supra. Azorius tom. 1. lib. 2. c. 17. q. 11. Aragonius in 2. 2. q. 62. art. 4. dub. pen. & Salas in p. 2. q. 21. tr. 8. disp. vnica, sect. 15. nu. 158. quibus ergo addo Montefinum in p. 2. tom. 1. disp. 29. q. 5. num. 214. & nouissimè Sancium in practiis disputationibus, disp. 44. num. 3. 6. ubi cum citatis DD. notat, quod si medicamentum esset certum, tunc teneretur Medicus ex charitate, & iustitia illud applicare: quia certum pro dubio relinqui non potest. Ratio verò, quare vti possit opinione probabili, est, quia iuxta suam conscientiam applicat id, quod salutariter probabiliter arbitrat.

RESOL. XXVIII.

An Medicus possit adhibere mortuo medicamentum dubium & sequi opinionem probabilem, relicta probabiliori?

Et an peccet Medicus qui adhibet medicamentum probabile, cum possit certum adhibere?

Et quid si illud adhibet, de quo vtriusque sint aequè probabiles opiniones, quod multum proderit aut nocerit?

Et an, si Medicus in ea esset opinione vt existimaret medicamentum noxium fore, peccet contra iustitiam præbendo illud medicamentum, iuxta opinionem probabilem aliorum? Ex p. 5. tr. 3. Ref. 132.

§. 1. Respondent aliqui, quod Medicus in casu dubio, an medicamentum salutare sit, vel noxium, non existente alio certiori, & aliunde æger desperetur de vita, licitè potest dictum medicamentum præbere. Sufficit etiam vt medicamentum æquè probabiliter sit profuturum, & hæc ex multis tenet Alphonsus de Leone de offi. Confess. relect. 2. n. 193. & 194. qui subdit quod si circa medicamenta adhibenda adsint opiniones Doctorum, quarum vna sit probabilior, alia minus probabilis, teneretur Medicus sub peccato mortali sequi probabiliorē, & hoc vltimum differt à primo, quia ibi agitur de ægro desperato, pro cuius remedio offertur vnum tantum medicamentum dubium, an profuturum, vel nociturum. Hic agitur de omnibus ægris, pro quorum remedio offeruntur plura medicamenta, quorum aliud secundum probabilem opinionem tantum est profuturum, aliud secundum